

STUDIU DIAGNOSTIC AL POTENTIALULUI DE PRODUCTIE VEGETALA IN JUDETUL BOTOSANI

DIAGNOSIS STUDY REGARDING THE POTENTIAL OF VEGETABLE PRODUCTION IN BOTOSANI DISTRICT

M. O. ALEXA

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare Agricolă Suceava

***Abstract:** Botoșani district is delimited by its geographical limits: in north Ukraine, in east Moldova, in south Iasi district, in west Suceava district.*

The type of practice agriculture in Botoșani district is in the same time traditionally and ecologically, without using a high quantity of fertilizers and chemicals but, the production expenses are higher then usually.

The majority of the activity is partial mechanized because few money.

In 2002 from entire vegetable production just 15,2% represented legumes, fruits and grapes wine.

Privit în ansamblu, teritoriul județului Botoșani se caracterizează în cea mai mare parte printr-un relief larg vălurat, dezvoltat pe depozite miocene monoclinale (ușor înclinate spre sud-est), cu interfluvii paralele, orientate pe direcțiile nord-vest sau sud-est, separate prin văi cu lunci largi și pline de iazuri (Tufescu V., 1977).

În limitele județului Botoșani sunt individualizate două subunități de relief: Dealurile Siretului mai înalte la vest și sectorul nordic al Câmpiei Moldovei, cu dealuri scunde caracteristice la est (Tufescu V., 1977).

Vecinătatea cu marea câmpie euro-asiatică determină ca la nivelul climei județului Botoșani să se înregistreze valorile temperaturii aerului și precipitațiilor caracteristice climatului continental excesiv.

Tipurile de sol întâlnite în județul Botoșani, cu ponderea cea mai mare sunt: faeoziomul, cernoziomul și preluvosolul.

MATERIAL ȘI METODĂ

În lucrarea de față aspectele tratate se referă la dotarea tehnică, structura fondului funciar, suprafețele și producțiile obținute pe culturi și categorii de culturi, toate privite în dinamica lor din anii 2000-2002 în comparație cu anul 1990.

Pentru o edificare completă în ce privește agricultura județului Botoșani, a fost efectuat un studiu comparativ în care au fost analizate valorile producției vegetale și ale serviciilor în județele Botoșani, Suceava și Iași.

Informațiile în cauză reprezintă o radiografie a agriculturii botoșănene de după 1990, ce poate constitui punctul de plecare pentru forurile în drept în vederea încurajării unei viitoare optimizări a structurii de producție care să răspundă provocărilor actuale din domeniul agricol.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Sub aspectul dotării tehnice a fost calculat numărul de hectare arabil și agricol ce revine pe un tractor și a fost analizată evoluția dotării cu tractoare și utilaje agricole.

În anul 2002, față de anul 1990, numărul tractoarelor a scăzut cu 3,5%, cel al combinelor cu 51,9%, iar cel al motocultoarelor cu 80,7%.

Numărul plugurilor, combinatoarele și grapelor a crescut cu 11,5% (dar a scăzut cu 3% față de anul 2000). O creștere a fost înregistrată și în ceea ce privește semănătoarele cu tracțiune mecanică, în proporție de 24,3%.

Pentru a putea analiza mai bine care este situația este suficient să amintim disparitățile care există între comune din acest punct de vedere (suprafața agricolă a comunei nefiind cea care să le influențeze prea mult). Astfel:

- numărul de tractoare într-o comună este cuprins între 10 în comuna Cordăreni și 102 în comuna Sulița;

- în ce privește plugurile, combinatoarele și grapele comuna Cordăreni deține 6 bucăți, pe când Sulița 174;

- în comuna Hilișeu Horia nu există nici o semănătoare cu tracțiune mecanică, în comparație cu comuna Sulița care deține 52;

- de asemenea în 15 comune nu există mașini de stropit, municipiul Dorohoi deținând 14 bucăți;

- în comuna Mihăileni există 33 combine de recoltare cereale în comparație cu un număr de 7 comune unde nu există nici una;

Tinându-se cont de suprafețele de teren arabil și agricol (*tab. 2*) au fost calculate încărcăturile ce revin pe un tractor, după cum urmează (*tab. 1*):

Tabelul 1

Dinamica dotării tehnice în județul Botoșani

Anul	Ha arabil/ tractor	Ha agricol/ tractor
1990	114	151
2000	116	153
2001	119	157
2002	121	159

Sursa: Date prelucrate după Centrul Județean de Statistică Botoșani.

Situația dată este foarte gravă, dacă ținem seama de faptul că în Uniunea Europeană spre care tindem, suprafața de teren arabil ce revine pe un tractor este de 40 ha.

Al doilea aspect abordat în această lucrare este reprezentat de schimbările înregistrate la nivelul fondului funciar din județul Botoșani (*tab. 2*).

În ce privește evoluția fondului funciar în perioada 2000-2002, se detașează două aspecte:

- o ușoară creștere a suprafeței arabile (de la 75,8% la 76%) și fânețelor (de la 3,6% la 3,8%);

- scăderea suprafețelor ocupate cu plantații viticole, plantații pomicole, pășuni.

De remarcat că prin comparație cu anul 1990 cel mai mult au avut de suferit plantațiile viticole și pomicole, care au înregistrat în anul 2002 scăderi ale suprafețelor de 52,2% și respectiv 44,2%.

Toate acestea se datorează slabei dotări tehnice discutate mai sus și îmbătrânirii plantațiilor, care nu au mai fost refăcute datorită cheltuielilor mari de înființare.

Tabelul 2

Evoluția fondului funciar în perioada 2000-2002

Specificare		1990	2000	2001	2002
Total suprafață județ (ha)		498569	498569	498569	498569
Suprafața Agricolă	ha	387683	392728	392860	392905
	%	100	100	100	100
- arabilă	ha	291038	297825	298171	298477
	%	75,1	75,8	75,9	76,0
- vii și pepiniere viticole	ha	3862	2032	1843	1847
	%	1,0	0,5	0,5	0,5
- livezi și pepiniere pomicole	ha	4477	2962	2818	2666
	%	1,1	0,8	0,7	0,6
- pășuni	ha	74080	75657	75262	75146
	%	19,1	19,3	19,2	19,1
- fânețe	ha	14226	14252	14766	14769
	%	3,7	3,6	3,8	3,8

Sursa: Date prelucrate după Centrul Județean de Statistică Botoșani

În perioada de referință 2000-2002 producția vegetală totală a cunoscut un trend crescător. Astfel creșterile înregistrate în anii 2001 și 2002 fost de 38,4% și respectiv 5,7%.

Dacă ne raportăm la anul 1990, observăm că doar în anul 2002 producția vegetală obținută a depășit nivelul celei din 1990, și aceasta datorită creșterii de 82% înregistrată la porumb care a compensat scăderea de 66,1% a producției totale de grâu și secară.

În perioada 2000-2002 majoritatea culturilor a înregistrat creșteri ale producției totale, cu excepția strugurilor pentru vin unde s-au înregistrat scăderi de la un an la altul în cifre relative de 21% și respectiv 5,9%; producția totală de struguri ajungând în anul 2002 la un nivel de 65,8% din producția obținută în anul 1990 (tab. 3).

Singurul reper al producției vegetale care a înregistrat o creștere constantă după 1990 este reprezentat de legume, aceasta fiind de 100,9% în 2002 față de 1990. Legumele cu o pondere mare în cadrul acestei categorii au fost tomatele, ceapa uscată și varza.

Dacă în anul 1990 producțiile totale la tomate și varză de toamnă (tab. 4) erau sensibil egale în condițiile unor suprafețe aproape egale, în anii 2001-2002 cu toate că ambele culturi și-au dublat suprafețele doar producția de varză de toamnă a ținut pasul cu această creștere, tomatele înregistrând creșteri ale producției totale de 60-70%.

Principalele specii cultivate în județul Botoșani (tab. 5) prezintă în anii 2000-2002 producții totale care urmează o curbă sinuoasă, cu excepția speciei nuc, ce a înregistrat o creștere constantă a producției.

Tabelul 3

Dinamica principalelor repere ale producției vegetale în județul Botoșani

Specificare		1990	2000	2001	2002
Grâu și seară	t	228033	37863	81031	77300
	%	27,3	6,6	10,2	9,2
Porumb	t	209466	238521	345827	381337
	%	25,0	41,5	43,5	45,4
Cartof	t	148925	95611	120079	123019
	%	17,8	16,6	15,2	14,6
Floarea soarelui	t	6219	19141	28028	43056
	%	0,8	3,3	3,5	5,1
Sfeclă pentru zahăr	t	158188	80720	99105	88555
	%	18,9	14,1	12,5	10,5
Legume	t	46254	71182	85238	92927
	%	5,5	12,4	10,7	11,1
Struguri pentru vin	t	14216	12590	9940	9349
	%	1,7	2,2	1,2	1,1
Fructe	t	25605	18952	25879	25215
	%	3,0	3,3	3,2	3,0
Total producție vegetală	t	836906	574580	795127	840758
	%	100	100	100	100

Sursa: Date prelucrate după Centrul Județean de Statistică Botoșani

Tabelul 4

Producțiile totale și suprafețele cultivate cu principalele culturi legumicole

Specificare		1990	2000	2001	2002
Tomate	t	10262	13097	16254	17332
	ha	635	1123	1250	1328
Ceapă uscată	t	7250	10124	12600	12626
	ha	712	1239	1291	1459
Varză de toamnă	t	10697	23272	27072	30654
	ha	582	1179	1229	1384

Sursa: Date prelucrate după Centrul Județean de Statistică Botoșani

Tabelul 5

Producția totală de fructe, în tone

Specia	1990	2000	2001	2002
Măr	10004	5869	9212	10245
Păr	2143	1914	2228	1882
Prun	7918	6321	8509	7104
Cireș + vișin	3024	2709	3335	3235
Nuc	1456	1014	1315	1349

Sursa: Centrul Județean de Statistică Botoșani

De observat că la nivelul anului 2002 doar producțiile la măr și Cireș + vișin (cu un aport major al vișinului) au reușit să depășească producțiile obținute în anul 1990.

Făcând o raportare a producției horticole la producția vegetală obținută în județul Botoșani, a rezultat că cea mai mare pondere a fost de 17,9% (2000).

Un alt aspect important tratat în această lucrare este reprezentat de valoarea producției vegetale și a serviciilor în județul Botoșani. Pentru edificare în acest sens a fost realizată o comparație cu județele Suceava și Iași (tab. 6).

Tabelul 6

Aprecieri comparative între județul Botoșani și județele vecine Suceava și Iași

Județul	Valoarea producției vegetale în 2001 (mil. lei)	Valoarea serviciilor în 2001 (mil. lei)	Suprafața arabil+pășuni+fânețe (ha)
Botoșani	4788111	48038	388199
Suceava	5273314	27937	345786
Iași	6275256	96918	361107

Sursa: Anuarul Statistic al României 2001

Dacă vom raporta valorile producției vegetale și ale serviciilor (tab. 6) la suprafața ocupată cu arabil + pășuni + fânețe din cele trei județe obținem următoarele date:

- valoarea producției vegetale obținută în județul Botoșani în 2001 a fost cu 19,1% mai mică decât cea din județul Suceava și cu 29,3% mai mică decât valoarea producției vegetale din județul Iași;

- valoarea serviciilor în județul Botoșani a fost cu 50% mai mare ca în județul Suceava și cu 55,6% mai mică decât în județul Iași.

Prin aplicarea corectă a tehnologiilor la culturile agricole, ținându-se cont de favorabilitatea zonei, producția vegetală ar putea să crească cu cel puțin 20%.

CONCLUZII

1. Județul Botoșani este caracterizat printr-un climat temperat excesiv.

2. Tipurile de sol întâlnite în județul Botoșani, cu ponderea cea mai mare sunt: faeoziomul, cernoziomul și preluvosolul.

3. Dotarea cu mașini și utilaje agricole la nivel local prezintă mari disparități; dotarea cu tractoare la nivelul întregului județ se afla în 2002 la 30% din necesar.

4. În anul 2002 comparativ cu 1990, suprafețele ocupate cu plantații viticole și pomicole din județul Botoșani erau mai mici cu 52,2% și respectiv 44,2%, datorită îmbătrânirii plantațiilor și întreținerii neadecvate a acestora.

5. La nivelulul anului 2002 ponderea producției horticole în cadrul producției vegetale era de numai 15,2%.

6. Valoarea producției vegetale obținută în județul Botoșani în anul 2001, raportată la suprafața arabil + pășuni + fânețe, era mai mică cu 19,1% și respectiv 29,3% decât valorile producției vegetale obținute în județele Suceava și respectiv Iași.

BIBLIOGRAFIE

1. **Badea L. și colab., 1992** – *Geografia României. Regiunile Pericarpatice, vol. IV*. Ed. Academiei Române, București.
2. **Băcăuanu V., 1968** – *Câmpia Moldovei. Studiu geomorfologic*. Ed. Academiei R.S.R.
3. **Bold I., 1973** – *Organizarea teritoriului*. Ed. Ceres, București.
4. **Ciurea I. V., 1999** – *Managementul exploatațiilor agricole*. Ed. Agroprint, Iași.
5. **Florea N., Munteanu I., 2003** – *Sistemul român de taxonomie a solurilor (SRTS)*. Ed. Estfalia, București.
5. **Tufescu V., 1977** – *Județul Botoșani*. Ed. Academiei R.S.R.
6. *****, 2001** - *Anuarul Statistic al României*. Editura I.N.S., București.
7. *****, 1990, 2000, 2001, 2002** – *Date statistice*. Centrul Județean de Statistică Botoșani.